

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. С. КУЗНЕЦЯ

Erasmus +
Project

ДОРОБОК ПРОЕКТУ C3QA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
ДОСЛІДЖЕНЬ ШЛЯХОМ ЗАПРОВАДЖЕННЯ
СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТРЕТЬОГО
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ

www.c3-qa.com

Erasmus+ проект «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти відповідно до європейських вимог» (СЗQA) фінансується за підтримки Європейської комісії. Ця публікація відображає лише погляди авторів та учасників. Комісія не відповідає за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.

- © Київський національний торговельно-економічний університет, 2019
- © Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2019
- © Міністерство освіти і науки України, 2019

ЗВЕРНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПРОЕКТУ С3QA

Мета Еразмус+ Проекту «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти у відповідності до європейських вимог» (С3QA) полягає у внеску в становлення суспільства знань у Вірменії, Казахстані, Монголії та Україні через запровадження та операціоналізацію дієвої системи забезпечення якості програм третього рівня вищої освіти (докторських програм) на основі інтернаціоналізації.

У результаті успішної реалізації протягом останніх трьох років Проект сприяв розвитку потенціалу науково-педагогічного персоналу і розробці процедур та інструментарію забезпечення якості програм третього рівня вищої освіти (рівень доктора філософії) у системах вищої освіти Вірменії, України, Казахстану і Монголії. Більш детальна інформація про результати та досягнення в рамках Проекту представлена на вебсайті (<https://c3-qa.com/>).

Завдяки зусиллям та відданості наших українських партнерів у рамках Проекту, зокрема, Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ), Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця) та Міністерства освіти і науки України (МОН України), дві освітньо-наукові програми (рівень доктора філософії) з економіки у КНТЕУ та ХНЕУ ім. С. Кузнеця отримали п'ятирічну беззастережну акредитацію Вищої Ради Франції з оцінки наукових досліджень та вищої освіти (Hceres) – французької агенції із забезпечення якості вищої освіти. В процесі акредитації апробовано французькі стандарти та інструменти оцінювання й акредитації освітньо-наукових програм до українських реалій. Інші результати, досягнуті в українському контексті, детально представлені у цьому виданні.

Таким чином, ми дуже сподіваємося, що ці результати будуть корисними для українських компетентних органів, які сприятимуть їх діяльності щодо забезпечення якості освітньо-наукових програм та їх подальшої інтернаціоналізації.

Крім того, висловлюємо щирю подяку окремо кожному співробітнику, залученому українськими партнерськими установами, за зусилля і внесок у досягнення цілей Проекту та створення дружнього й ефективного партнерства в процесі реалізації Проекту.

Також ми вдячні Європейській Комісії та її Виконавчому агентству з освіти, аудіовізуальних засобів та культури (ЕАСЕА), команді Національного Еразмус+ офісу в Україні та усім причіникам бачення і місії Erasmus + за їх неоціненний внесок та відданість.

Від імені виконавчого комітету Проекту СЗQA

З повагою

Араїк Навоян, доктор філософії,
координатор Erasmus+ Проекту СЗQA,
проректор із зовнішніх зв'язків та забезпечення якості
Фонду «Французький університет у Вірменії»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
Розділ 1. СИНТЕЗ ПРОБЛЕМ ТА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДЛЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	8
Розділ 2. ПРОЕКТ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОЦІНЮВАННЯ ТА АКРЕДИТАЦІЮ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	23
Розділ 3. ПРОЕКТ СТАНДАРТІВ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ.....	29
Розділ 4. КОНЦЕПЦІЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»	35
Розділ 5. КОНЦЕПЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ PhD ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ.....	43
Розділ 6. ПОЛОЖЕННЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРО РОЗРОБЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ОСВІТНЬО- НАУКОВИХ ПРОГРАМ КНТЕУ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	48

ВСТУП

Цей збірник видано за підтримки Європейської комісії у рамках реалізації Erasmus+ Проекту «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти відповідно до європейських вимог» (далі – Проект СЗQA), що реалізується консорціумом у складі закладів вищої освіти, міністерств освіти та органів зовнішнього забезпечення якості з семи країн: Вірменії, Франції, Іспанії, Польщі, Казахстану, Монголії й України.

Проект СЗQA спрямований на сприяння становленню суспільства, заснованого на знаннях у Вірменії, Казахстані, Монголії та Україні через запровадження та операціоналізацію дієвої системи забезпечення якості програм третього рівня вищої освіти на основі інтернаціоналізації.

У збірнику агреговано найбільш вагомим напрацюванням Erasmus+ для України, що містять:

1. Синтез проблем та пропозицій щодо удосконалення нормативно-правової бази для освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти в Україні (версія 2: доповнена та перероблена з урахуванням змін до нормативно-правової бази, внесених протягом терміну перебігу Проекту СЗQA та за його сприяння);

2. Проект Положення про оцінювання та акредитацію освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти;

3. Проект Стандартів зовнішнього оцінювання якості освітньо-наукових програм в Україні;

4. Концепцію Київського національного торговельно-економічного університету щодо внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії»;

5. Концепція внутрішнього забезпечення якості PhD програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця;

6. Положення Київського національного торговельно-економічного університету про розроблення та реалізацію освітньо-наукових програм КНТЕУ третього рівня вищої освіти.

Окремим виданням опубліковано Комплект навчальних матеріалів для підтримки безперервного професійного розвитку співробітників, які беруть участь у забезпеченні якості освітньо-наукових (докторських) програм, що також є напрацюванням Проекту СЗQA.

Зазначені напрацювання пройшли апробацію у Київському національному торговельно-економічному університеті та Харківському економічному університеті імені Семена Кузнеця. Сформовані / удосконалені з їх використанням системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукових програм у згаданих закладах вищої освіти були високо оцінені Вищою радою з питань оцінювання науково-дослідницької роботи і вищої освіти у ході процедури акредитації освітньо-наукових програм «Економіка».

Видання буде корисним для усіх осіб, зацікавлених у розбудові системи забезпечення якості освітньо-наукових програм в Україні та за її межами.

Анжеліка Герасименко – д.е.н., професор КНТЕУ,
національний координатор Erasmus+ Проекту СЗQA в Україні

Світлана Мельниченко – д.е.н.,
професор КНТЕУ

Наталія Мазаракі – д.ю.н., доцент
КНТЕУ

Ірина Золотарьова – к.е.н., професор
ХНЕУ імені С. Кузнеця

Катерина Заславська – к.е.н., доцент
ХНЕУ імені С. Кузнеця

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЮНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. С. КУЗНЕЦА

Розділ 1

СИНТЕЗ ПРОБЛЕМ ТА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДЛЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

*ВЕРСІЯ 2: доповнена та перероблена з
урахуванням змін, внесених до нормативно-правової
бази протягом терміну реалізації проекту*

Станом на 31.05.2019

Загальні цілі освітньо-наукових програм:

- розвиток системи наукових знань (у різних галузях та міждисциплінарному просторі) як основа інноваційного зростання;
- підготовка науково-педагогічного персоналу;
- підготовка наукових кадрів для бізнесу та органів державної влади.

Проблеми та пропозиції щодо нормативно-правової бази

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
1. Основним компонентом підготовки докторів філософії є розвиток знань шляхом здійснення оригінальних досліджень.	Формування системи критеріїв зовнішньої оцінки якості (далі – ЗОЯ) освітньо-наукових програм (далі – ОНП)	х	Розроблено пропозиції до проекту Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в частині	1. Чинне положення розроблено відповідно до попередньої нормативної бази щодо навчання на третьому рівні вищої освіти. 2. Активна участь в розробленні проекту Положення про акредитацію освітніх програм, за якими	Відсутність затвердженого у встановленому порядку Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти	- Розробити та затвердити критерії оцінки якості освітньо-наукових програм; - розробити та затвердити Положення про акредитацію програм

¹ ЗВО – заклад вищої освіти.

² МОНУ – Міністерство освіти і науки України.

Erasmus +
Project

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
При цьому така підготовка повинна переважно задовольняти потреби ринку праці, меншою мірою – академічні потреби			критеріїв зовнішньої оцінки якості освітньо-наукових програм	здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти		третього рівня вищої освіти; - розробити чіткий та постійно діючий перелік вимог для здобуття наукового ступеня доктора філософії; - розробити перелік вимог до наукових керівників здобувачів вищої освіти за освітньо-науковими програмами; - розробити постійно діюче положення про присудження ступеня доктора філософії
	Контроль за оригінальністю наукового дослідження	Розроблення оригінального дослідження під ризиком втрати права на присудження наукового ступеня	Рецензування поточних результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти	1. Експертиза захищених дисертацій членами Експертних комісії та Атестаційної колегії МОНУ. 2. Положення про Національний репозитарій	Обмежений (щодо потужностей, обсягу академічних текстів і плати) доступ до	Розробити Порядок роботи Адміністратора НРАТ.

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
		доктора філософії у разі виявлення плагіату	внутрішніми рецензентами, членами Спеціалізованої вченої ради, незалежними опонентами	академічних текстів (НРАТ) було затверджено 19 липня 2017 року ³ , розроблено проект Порядку роботи Адміністратора НРАТ. Його обговорення триває. 3. Меморандум про співпрацю між МОНУ і Plagiat.pl підписаний 23 лютого 2018 року. Він надає українським ЗВО тимчасовий вільний доступ до можливостей перевірки дисертації на плагіат	множини академічних текстів і відповідного програмного забезпечення для виявлення плагіату	
			Рецензування наукових статей, представлених для публікації в журналах ЗВО / партнерів ЗВО. Контроль за виконанням вимог щодо апробації результатів наукових досліджень шляхом публікацій	Існує вимога публікувати результати наукових досліджень в рецензованих журналах, включених до Переліку фахових видань МОНУ, а також журналах, включених до наукометричних баз даних, дві з яких (SCOPUS і Web of Science), рекомендовані МОНУ	Існує багато інших (крім SCOPUS та Web of Science) відповідних наукометричних баз даних, які спеціалізуються на певних сферах дослідження (наприклад, Econpapers для економістів). Рекомендація	1. Розширити перелік рекомендованих МОНУ наукометричних баз для оприлюднення результатів дисертаційних досліджень (зокрема, вузькоорієнтованих, для окремих галузей знань).

³ Положення про Національний репозитарій академічних текстів : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/nras/250156682?print>

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
			здобувачів вищої освіти у рецензованих журналах		МОНУ щодо публікації у виданнях, включених тільки до двох наукометричних баз даних, обмежує можливості здобувачів вищої освіти щодо публікації, особливо з огляду на досить високі ціни публікації в журналах, включених до рекомендованих баз даних	2. Створити Національну наукометричну базу даних на основі НРАТ і просувати її на міжнародний рівень для отримання рейтингу співрозмірного з провідними сучасними наукометричними базами даних
2. Впровадження в стратегію та політику ЗВО: університети як інституції мають брати на себе відповідальність за відповідність власних освітньо-наукових програм новим викликам та	Ліцензування освітньо-наукових програм у сферах, що викликають безпосередню зацікавленість наукового суспільства та бізнес-сектора	х	ЗВО розробляє освітньо-наукові програми, готує ліцензійну справу	Ліцензії МОНУ для освітньо-наукових програм	Відсутність дієвого механізму врахування потреб бізнесу при підготовці докторів філософії	Рекомендовано включити представників бізнес-середовища до галузевих рад НАЗЯВО. Їх завдання – забезпечення відповідності освітньо-наукових програм потребам бізнесу

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
можливостям розвитку професійної кар'єри	Затвердження тем дисертацій	Обґрунтування теми дисертації та її подання для затвердження науковому керівнику, рецензентам, експертній раді та вченій раді ЗВО	Рецензування та затвердження теми дисертаційного дослідження	х	Недостатня відповідність тематики наукових досліджень на здобуття ступеня доктора філософії потребам бізнесу	Забезпечити зобов'язання щодо проведення консультацій з суб'єктами підприємницької діяльності, або державними органами або професійними неурядовими організаціями, які є партнерами освітньо-наукових програм, стосовно тем дисертаційного дослідження
3. Важливість різноманітності: велика різноманітність освітньо-наукових програм у Європі, включаючи спільні освітньо-наукові	Реалізація спільних освітньо-наукових програм із іноземними ЗВО	Участь у конкурсному наборі для навчання за спільними освітньо-науковими програмами	х	МОНУ підписує двосторонні угоди між країнами у сфері вищої освіти	Відсутній чіткий порядок ліцензування та акредитації спільних освітньо-наукових програм з іноземними ЗВО, правил співпраці між ЗВО у межах спільної освітньо-наукової	Розробити чіткий порядок ліцензування та акредитації освітньо-наукових програм, які є спільними з іноземними ЗВО, а також правила співпраці між

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
програми, – це перевага, яка потребує підкріплення якісною та конструктивною практикою їх реалізації					програми, правил звітування про результати її реалізації тощо	ЗВО у межах спільної освітньо-наукової програми, правила звітування про результати її реалізації
	Реалізація спільних освітньо-наукових програм з українськими ЗВО та науковими установами ⁴		Укладання угод про запровадження спільних освітньо-наукових програм; організація процедури конкурсного відбору; виконання спільних освітньо-наукових програм	Ліцензування спільних освітньо-наукових програм	Відсутній затверджений порядок акредитації освітньо-наукових програм	Розробити порядок акредитації освітньо-наукових програм, зокрема спільних
4. Здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії є дослідником-початківцем, що передбачає визнання його прав як професіонала,	Можливості здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії публікувати результати власних досліджень, презентувати їх	Проводити дослідження, подавати проекти наукових статей на розгляд редакційних рад, подавати заявки на участь у конференціях	Проведення конференцій, публікація наукових журналів	МОНУ встановлює вимоги щодо кількості та якості публікацій, переліку журналів (у тому числі переліку наукометричних баз даних), публікації, в яких будуть зараховані як апробація результатів дисертаційного дослідження	Як зазначалося вище, проблема полягає в тому, що МОНУ звужує список рекомендованих наукометричних баз даних до двох – SCOPUS і Web of Science,	1. Розширити перелік рекомендованих МОНУ наукометричних баз для оприлюднення результатів дисертаційних досліджень

⁴ Відповідно до п. 4 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук : ухвалено постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
здатного забезпечити вагомий внесок у створення нових знань.	на науково-практичних конференціях, семінарах тощо				які є менш доступними для дослідників-початківців як через високий рівень конкуренції з більш відомими вченими старшого покоління, так і високу вартість публікацій	(зокрема вузько-орієнтованих, для окремих галузей дослідження). 2. Створити Національну наукометричну базу даних на базі НРАТ і просувати її на міжнародний рівень для отримання рейтингу співрозмірного з провідними сучасними наукометричними базами даних. 3. Розробити механізм та порядок грантового фінансування та державного бюджетного фінансування публікацій аспірантів у журналах, які індексуються у Scopus та WoS

Erasmus +
Project

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
	Залучення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до суміжних наукових досліджень	Подача заявки на участь у суміжних наукових дослідженнях, які здійснюються старшими колегами, а також у грантових дослідженнях молодих вчених	Здобувачі вищої освіти ступеня доктор філософії (як дослідники-початківці) широко залучені до поточних наукових досліджень ЗВО	МОНУ висуває вимоги до аспірантів – забезпечити апробацію результатів своїх досліджень шляхом участі у суміжних наукових дослідженнях зі старшими колегами. Міністерство також висуває вимоги до координаторів наукових досліджень залучати аспірантів до складу виконавців НДР. Запроваджено грантову програму для молодих вчених. Вона забезпечує фінансування до 200 молодих науковців на рік	Недостатнє фінансування наукових досліджень	Розробка механізму державної підтримки бізнесу, залученого до фінансування наукових досліджень, які проводяться здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії. ЗВО включити до освітньої компоненти ОНП обов'язкові курси щодо участі у міжнародних та українських грантових програмах
5. Вирішальна роль наукового керівництва та оцінювання: наукове керівництво	Формування договірної системи підготовки здобувачів вищої освіти	Підписання договору між здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії та ЗВО, де встановлені всі права та обов'язки сторін		x	Невідповідність чинних законодавчих вимог Зальцбурзькому принципу	Залучити наукового керівника як сторони тристороннього контракту між

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
та оцінювання роботи окремих здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинні базуватися на прозорих договірних засадах, передбачаючи спільну відповідальність здобувача, наукового керівника і ЗВО (за потреби включати інших партнерів)	ступеня доктора філософії ⁵					здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії, науковим керівником та ЗВО
	Інституціоналізація планування роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та контроль виконання плану ⁶	Розробка та виконання індивідуального плану роботи	Затвердження індивідуальних робочих планів аспірантів, контроль за їх виконанням	МОНУ висуває вимоги до наукової кваліфікації випускників освітньо-наукових програм, які використовуються як критерії контролю за виконанням індивідуальних планів аспірантів	Недовиконання освітньо-наукових програм (середня частка випускників, які успішно та своєчасно захищають дисертацію в Україні – майже 26% ⁷)	Сформувати вимогу щопіврічного контролю за виконанням освітньо-наукової програми здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії (це вже запроваджено в КНТЕУ

⁵ Відповідно до п. 5 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук : ухвалено постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>

⁶ Відповідно до п. 10 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук : ухвалено постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>

⁷ Аспірантура // Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publosvita_u.htm

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
						і ХНЕУ, що дозволяє підвищити успішність виконання освітньо-наукових програм)
6. Накопичення критичної маси: освітньо-наукові програми вимагають накопичення критичної маси і передбачають застосування різних інноваційних практик, впроваджених в університетах Європи, усвідомлюючи, що різні контексти (наприклад, приналежність до більшої чи меншої європейської країни) вимагають різних рішень	Забезпечення широкої спеціалізації докторських шкіл	x	Запуск освітньо-наукових програм в рамках спеціальностей, забезпечених відповідними, насамперед, людськими ресурсами. Розробка політики зайнятості, орієнтованої на набір висококваліфікованих викладачів	Ліцензування освітньо-наукових програм		
	Долучення іноземних науковців та підприємців (на регулярній або спорадичній основі) для формування	Участь у освітньо-наукових заходах, що проводяться запрошеними викладачами, в рамках освітньо-наукових програм	Організація процесу залучення іноземних вчених і підприємців до проведення лекцій для здобувачів вищої	x	Потреба забезпечити відповідність змісту освітньо-наукових програм потребам бізнесу у доктораті філософії з	Сприяння залученню іноземних науковців та підприємців до виконання освітнього компоненту освітньо-наукових

Зальцбурзькі принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
Вони варіюються від докторських шкіл великих університетів до випадків міжнародного, національного та регіонального співробітництва між університетами	варіативної складової освітньо-наукових програм		освіти ступеня доктора філософії, а також до обміну досвідом		певними компетентностями. Досвід КНТЕУ свідчить про ефективність цього напрямку	програм шляхом включення показників такої діяльності до числа критеріїв оцінки освітньо-наукових програм і критеріїв інституційної оцінки ЗВО
7. Належна тривалість освітньо-наукових програм (як правило, три-чотири роки за очною формою навчання)	Тривалість поточних освітньо-наукових програм становить 4 роки ⁸	Вступ за програмою	Розробка 4-річної освітньо-наукової програми	Ліцензування освітньо-наукових програм		
	Впровадження освітньої складової освітньо-наукової програми обсягом до 60 кредитів ECTS	Освоєння освітньої складової освітньо-наукової програми, формування її варіативної частини	Розробка освітньої складової освітньо-наукових програм, їх кадрове, наукове, навчально-методичне забезпечення		Проблема формування груп здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Широкий спектр спеціальностей та відмінності у наукових інтересах	Розробка фінансового механізму міжуніверситетського співробітництва для формування міжвузівських груп здобувачів вищої освіти

⁸Відповідно до ст. 5. Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
8. Розвиток інноваційних структур як відповідь на виклики міждисциплінарної підготовки та формування універсальних навичок	Забезпечення достатньої варіативності освітньої складової освітньо-наукових програм	Формування варіативної складової індивідуального плану підготовки, що відповідає профілю дисертаційного дослідження	Розробка широкого спектру вибіркового навчальних дисциплін для будь-яких потреб аспірантів, а також з метою формування міждисциплінарних компетентностей	х	здобувачів зазвичай не дозволяють сформувати повну групу для кожної навчальної дисципліни. Є багато випадків, коли вивчати певну дисципліну бажає тільки один студент, що є економічно неефективним	ступеня доктора філософії під час викладання окремих дисциплін
	Рецензування результатів наукового дослідження здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії науковцями – представниками суміжних наукових шкіл / галузей знань (міждисциплінарне рецензування)	Проведення міждисциплінарного дисертаційного дослідження	Запровадження вимоги міжкафедрального обговорення та розгляду результатів дисертаційного дослідження у багатьох українських ЗВО (зокрема, в КНТЕУ), незважаючи на відсутність відповідної вимоги МОНУ	х		1. Поширити досвід КНТЕУ та деяких інших українських університетів на інші ЗВО у контексті міжкафедрального обговорення та розгляду результатів дисертацій. 2. Закріпити на законодавчому рівні (на постійних засадах, а не тимчасово) можливість захисту

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
						дисертацій у разових спеціалізованих вчених радах для захисту міждисциплінарних дисертацій
9. Підвищення мобільності: освітньо-наукові програми повинні орієнтуватися на запровадження географічної, а також міждисциплінарної та міжгалузевої мобільності, міжнародного співробітництва в рамках загальної системи співробітництва між університетами та іншими партнерами	Обмін здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії в рамках міжнародних програм мобільності та за двосторонніми угодами	Участь у процедурах конкурсного відбору до участі у програмах мобільності	Участь у міжнародних програмах мобільності. Укладання двосторонніх угод, що включають компонент мобільності. Виконання проектів, що передбачають обмін	x	Поточні програми мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії наразі не є численними	1. Розробити національне положення з мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. 2. Розробити механізм просування існуючих проектів мобільності
	Обмін науково-педагогічними працівниками, залученими до підготовки докторів філософії в рамках міжнародних програм мобільності та двосторонніх угод	x	здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії	МОНУ висуває вимогу міжнародного стажування як обов'язковий критерій отримання вченого звання	Обов'язкова вимога міжнародного стажування обмежує можливості кар'єрного росту українських науковців, оскільки кількість доступних грантів	Усунути вимогу обов'язкового міжнародного стажування як критерію здобуття вченого звання доцента, але зберегти її для отримання вченого звання

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
					є недостатньою, а ціна вартості стажування – досить великою, порівняно із середньою заробітною платою викладача	професора. Розробити механізм просування існуючих проектів мобільності
10. Забезпечення належного фінансування: розробка якісних освітньо-наукових програм та їх успішне виконання вимагає відповідного та сталого фінансування	Порядок фінансування освітньо-наукових програм за рахунок коштів державного бюджету	x	Розробка та подання заявки на бюджетне фінансування освітньо-наукових програм на наступний рік; виконання освітньо-наукових програм	Виділення державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо-науковими програмами		Розробити положення, яке б регламентувало принципи та механізми розподілу державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо-науковими програмами
	Порядок фінансування освітньо-наукових програм коштами приватних осіб	Пошук інвестора і укладання з ним договору на фінансування підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії	Організація відповідного порядку конкурсного відбору на навчання за освітньо-науковою програмою; виконання освітньо-наукових програм	x	Переважно, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії інвестують власні кошти для фінансування навчання за освітньо-науковою програмою,	Розробити концепцію професійної докторантури

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. С. КУЗНЕЦА

Зальцбургські принципи	Сфера регулювання	Поточні етапи і регулювання, що здійснюється			Проблема	Пропозиція щодо покращення
		здобувачем вищої освіти	ЗВО ¹	МОНУ ²		
					тоді як корпоративне фінансування дисертаційних досліджень трапляється лише у поодиноких випадках	
	Процедура фінансування підготовки за освітньо-науковими програмами коштом міжнародних грантів	Участь у процедурах конкурсного відбору на грантове фінансування	х	х	Існує лише кілька випадків фінансування підготовки докторів філософії коштом міжнародних грантів	1. Розробити фінансові механізми стимулювання міжнародних наукових фондів для інвестування в українські освітньо-наукові програми. 2. Започаткувати регулярні зустрічі представників міжнародних наукових фондів та українських ЗВО

Erasmus +
Project

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Розділ 2

ПРОЕКТ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОЦІНЮВАННЯ ТА АКРЕДИТАЦІЮ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальна частина

1.1. Це Положення визначає основні засади та порядок проведення процедури оцінювання та акредитації освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти (далі – ОНП) як інструменту зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.

1.2. Дія цього Положення поширюється на заклади вищої освіти та наукові установи незалежно від форми власності та сфери управління, що здійснюють освітню діяльність на третьому рівні вищої освіти на підставі відповідної ліцензії (далі – заклади вищої освіти).

1.3. Процедура оцінювання та акредитації ОНП здійснюється відповідно до Стандартів і рекомендацій із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), Зальцбургських принципів, також Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та інших актів законодавства.

1.4. Для цілей цього Положення оцінюванням ОНП є встановлення відповідності ОНП та освітньої діяльності закладу вищої освіти (далі – ЗВО) за цією програмою стандартам зовнішнього забезпечення якості ОНП, спроможності виконати вимоги стандартів та досягти заявлених у програмі результатів відповідно до критеріїв, встановлених цими стандартами.

Акредитація ОНП – визнання органом зовнішнього забезпечення якості у сфері вищої освіти певного якісного рівня ОНП за результатами процедури оцінювання ОНП.

1.5. Процес оцінювання та акредитації ОНП містить:

- підготовку звіту про самооцінювання;
- подання ЗВО заяви про оцінювання та акредитацію освітньо-наукової програми до органу зовнішнього забезпечення якості у сфері вищої освіти;
- формування складу експертної комісії з оцінювання ОНП;
- розгляд експертною комісією звіту про самооцінювання;
- проведення виїзної експертизи ОНП;
- підготовку заключного звіту про оцінювання ОНП;
- акредитацію ОНП.

1.6. ОНП підлягає зовнішньому оцінюванню та акредитації не раніше третього року її реалізації закладом вищої освіти за умови опанування здобувачами вищої освіти ступеня «доктора філософії», що навчаються за цією програмою, її освітньої складової.

2. Процедура оцінювання та акредитації ОНП

2.1. Підготовка звіту про самооцінювання

2.1.1. ЗВО готує звіт про самооцінювання (далі – ЗСО) відповідно до критеріїв, визначених стандартами зовнішнього оцінювання якості, затвердженими органом зовнішнього забезпечення якості у сфері вищої освіти (далі – орган ЗЗЯ), та на основі діючої в ЗВО системи внутрішнього забезпечення якості.

2.1.2. Мета підготовки ЗСО – внутрішня оцінка відповідності ОНП стандартам зовнішнього оцінювання якості ОНП, визначення переваг та недоліків ОНП, перспектив її подальшого вдосконалення, а також обґрунтування доцільності зовнішнього визнання ОНП шляхом її акредитації органом ЗЗЯ.

2.1.3. ЗСО освітньо-наукової програми містить результати самоаналізу освітньо-наукової діяльності за ОНП у розрізі стандартів та критеріїв зовнішнього забезпечення якості ОНП з посиланням на внутрішньо-університетські положення щодо забезпечення якості, статистичні дані та інші документи, які характеризують стан реалізації ОНП (Структура ЗСО подана у Додатку 1).

2.1.4. ЗСО повинен бути затверджений вченою радою ЗВО (факультету).

2.2. Подання заяви про оцінювання та акредитацію освітньо-наукової програми

2.2.1. До органу зовнішнього забезпечення якості у сфері вищої освіти подається:

1) заява ЗВО про проведення оцінювання та акредитації освітньо-наукової програми;

2) копія ліцензії на право провадження освітньої діяльності за відповідною ОНП, завірену керівником ЗВО;

3) ОНП та навчальний план за цією програмою, затверджені рішенням вченої ради ЗВО;

4) звіт про самооцінювання, затверджений вченою радою ЗВО (факультету) не раніше, ніж за 10 календарних днів до подання до органу ЗЗЯ.

5) інші документи, які ЗВО вважає необхідним долучити.

2.2.2. Орган ЗЗЯ у місячний⁹ термін з дня отримання заяви приймає колегіальне рішення щодо прийняття заяви до розгляду та призначає

⁹ Ст. 25 Закону України «Про вищу освіту» встановлює двомісячний строк на проведення оцінювання та акредитації ОНП. Втім досвід авторів щодо участі в процедурах міжнародної акредитації ОНП свідчить про недостатність установленого строку для якісного проведення процедури оцінювання та акредитації. Строки, відведені на проходження процедури оцінювання та акредитації у цьому документі, є такими, що відповідають міжнародному досвіду та вимагають внесення змін до чинного законодавства.

координатора з посадових осіб органу ЗЗЯ. У разі невідповідності поданих документів вимогам, визначеним у п.п. 2.1.1. та 2.2.1 цього Положення, заявнику надсилається вмотивована відмова у прийнятті заяви до розгляду.

За результатами розгляду заяви ЗВО та орган ЗЗЯ укладають договір про проведення оцінювання та акредитації ОНП. Форма типового договору розробляється органом ЗЗЯ.

2.2.3. До завдань координатора, зазначеного у п. 2.2.2, відноситься роз'яснення змісту і етапності процедури оцінювання та акредитації ОНП, критеріїв та стандартів зовнішнього забезпечення якості, змісту та структури звіту про самооцінювання, порядку його підготовки, прав і зобов'язань сторін тощо.

2.3. Формування складу експертної комісії з оцінювання ОНП

2.3.1. Експертна комісія – тимчасовий колегіальний орган, метою діяльності якого є оцінювання ОНП на предмет її відповідності стандартам зовнішнього забезпечення якості ОНП, спроможності ЗВО виконати вимоги стандартів та досягти заявлених у програмі результатів відповідно до критеріїв, встановлених цими стандартами.

2.3.2. Експертна комісія у своїй діяльності керується законодавчими та підзаконними актами України та міжнародно-правовими актами. Члени експертної комісії діють на засадах професійності, нейтральності, неупередженості, прозорості, оплатності та дотримуються у своїй діяльності Кодексу етики експерта органу ЗЗЯ.

2.3.3. Експертна комісія складається із:

- 1) фахового експерта;
- 2) представника регіонального ринку праці;
- 3) представника здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за ОНП, що підлягає оцінюванню.

2.3.4. Експертна комісія призначається наказом органу ЗЗЯ у складі щонайменше трьох осіб, обраних випадковим чином з використанням інформаційних технологій серед експертів органу ЗЗЯ, у строк 7 календарних днів з дня підписання договору про проведення процедури оцінювання та акредитації ОНП. Склад експертної комісії повідомляється ЗВО та опубліковується на вебсайті органу ЗЗЯ не пізніше наступного робочого дня після затвердження відповідного наказу.

2.3.5. Член експертної комісії підлягає відводу (самовідводу), якщо:

- 1) він є членом сім'ї або близьким родичем (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член сім'ї або близький родич цих осіб) із адміністрацією ЗВО, наглядових і дорадчих органів ЗВО, а також із тими співробітниками закладу вищої освіти, які причетні до реалізації програми, що підлягає акредитації;

2) він працював або працює (у тому числі на умовах сумісництва) у відповідному закладі вищої освіти, є або був здобувачем вищої освіти у цьому закладі;

3) він прямо чи опосередковано зацікавлений у результаті оцінювання та акредитації ОНП;

4) було порушено порядок визначення експерта;

5) є інші обставини, що викликають сумнів в неупередженості або об'єктивності експерта.

До складу експертної комісії не можуть входити особи, які є членами сім'ї, родичами між собою чи родичами подружжя.

2.3.6. ЗВО має право на вмотивований відвід члена експертної комісії з підстав, наведених у п. 2.3.5. Мотивовані заяви про відвід члена експертної комісії розглядаються головою органу ЗЗЯ впродовж двох робочих днів.

2.3.7. Експертна комісія на своєму першому засіданні обирає голову комісії простою більшістю голосів.

2.4. Розгляд експертною комісією звіту про самооцінювання

2.4.1. Члени експертної комісії зобов'язані ознайомитись зі звітом про самооцінювання у строки, передбачені графіком проведення етапів оцінювання та акредитації, але не більше, ніж упродовж 30 календарних днів з дня затвердження наказу про склад експертної комісії. За потреби вони мають право через координатора передати до ЗВО запит на отримання додаткової інформації.

2.4.2. На основі вивчення ЗСО члени експертної комісії планують порядок та зміст проведення виїзної експертизи ОНП.

Члени експертної групи обговорюють попередні висновки щодо проаналізованої інформації, пропонують і визначають напрями дослідження та критерії, на яких слід зосередитись під час виїзної експертизи ОНП, визначають додаткову документацію, яку варто отримати; вносять пропозиції щодо формування програми виїзної експертизи ОНП (у т. ч. щодо визначення фокус-груп, із якими необхідно передбачити проведення консультацій).

За результатами обговорення голова експертної комісії складає проект програми виїзної експертизи ОНП, який після узгодження із усіма членами експертної комісії надсилається до координатора та ЗВО. Тривалість виїзної експертизи ОНП не може перевищувати двох днів поспіль.

2.5. Проведення виїзної експертизи ОНП

2.5.1. Метою виїзної експертизи ОНП є уточнення фактів, вказаних у звіті про самооцінювання, а також опитування представників зацікавлених сторін (стейкхолдерів) про освітню програму та діяльність закладу вищої освіти за цією програмою, формування висновків щодо якості ОНП, рекомендацій для її вдосконалення.

2.5.2. Після отримання програми виїзної акредитаційної експертизи ЗВО вживає заходи для забезпечення присутності у відповідний період осіб, участь яких у роботі виїзної експертизи ОНП є обов'язковою.

ЗВО надає належним чином обладнані приміщення для роботи експертної комісії й проведення зустрічей та доступ до об'єктів і документації, яка має відношення до ОНП та системи забезпечення якості.

2.5.3. Під час виїзної акредитаційної експертизи експертна комісія працює відкрито та колегіально, дотримуючись принципів взаємоповаги, об'єктивності, неупередженості, конфіденційності та співпраці.

2.5.4. Візит експертів закінчується підсумковою зустріччю за участю членів експертної комісії, адміністрації та співробітників ЗВО. Експертна комісія викладає думку щодо основних позитивних аспектів освітньої програми та напрямів її удосконалення (уникаючи надання інформації про прогнозовані висновки оцінювання).

2.5.5. На основі звіту про самооцінювання та проведення виїзної експертизи ОНП експертна комісія складає мотивований звіт про результати оцінювання ОНП (далі – звіт), який містить рекомендації щодо подальшого розвитку та освітньої діяльності за ОНП.

2.6. Підготовка заключного звіту про результати оцінювання ОНП

2.6.1. Заключний звіт про результати оцінювання ОНП формується всіма членами експертної комісії після завершення виїзної експертизи ОНП за структурою, затвердженою органом ЗЗЯ. Тривалість підготовки Звіту не може перевищувати 30 календарних днів з дня завершення виїзної експертизи ОНП.

2.6.2. Проект звіту подається до органу ЗЗЯ для перевірки на відповідність затвердженій структурі та вимогам щодо оформлення та впродовж 2 робочих днів надсилається ЗВО для ознайомлення та надання вмотивованих зауважень.

ЗВО повинен надіслати вмотивовані зауваження до проекту Звіту за підписом керівника ЗВО впродовж 10 робочих днів з дня його отримання від органу ЗЗЯ.

2.6.3. Експертна комісія розглядає зауваження ЗВО та не пізніше, ніж через 14 календарних днів після дня отримання вказаних зауважень, подає заключний Звіт на затвердження органу ЗЗЯ.

2.7. Акредитація ОНП

2.7.1. Рішення щодо акредитації ОНП приймається органом ЗЗЯ на підставі висновку експертної комісії, за результатами оцінки об'єктивності, обґрунтованості та повноти звіту у строк не більше 2 місяців з дня отримання заключного звіту про результати оцінювання ОНП від експертної комісії.

Якщо орган ЗЗЯ вирішить, що до заключного звіту про оцінювання необхідно внести зміни, звіт надсилається експертній комісії із мотивованими пропозиціями щодо внесення таких змін. За відсутності суттєвих зауважень щодо об'єктивності, обґрунтованості та повноти звіту про оцінювання орган ЗЗЯ затверджує підготовлений експертною групою проект рішення: про акредитацію на відповідний термін або про відмову в акредитації.

2.7.2. Прийняте рішення щодо акредитації ОНП та погоджений органом ЗЗЯ заключний звіт про оцінювання ОНП доводяться до відома ЗВО і публікуються не пізніше наступного дня після затвердження рішення органу ЗЗЯ та публікуються на офіційному вебсайті органу ЗЗЯ та вебсайті ЗВО.

2.7.3. Орган ЗЗЯ видає ЗВО сертифікат установленого зразка.

3. Апеляція

3.1. ЗВО має право оскаржити рішення органу ЗЗЯ щодо акредитації у строк не більше 14 робочих днів після прийняття рішення органу ЗЗЯ до апеляційного комітету органу ЗЗЯ.

3.2. Апеляційний комітет органу ЗЗЯ зобов'язаний розглянути апеляцію впродовж одного місяця з моменту її надходження.

3.3. На засідання апеляційного комітету має бути присутній щонайменше один із членів експертної комісії.

Розділ 3

ПРОЕКТ СТАНДАРТІВ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ

Вступ

Ці Стандарти розроблені Київським національним торговельно-економічним університетом, Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця, Міністерством освіти і науки України за підтримки Вищої ради з питань оцінювання науково-дослідницької роботи і вищої освіти Франції як результат проекту Erasmus+ «Стимулювання інтернаціоналізації досліджень шляхом запровадження системи забезпечення якості третього рівня вищої освіти відповідно до європейських вимог» (СЗQA). Вони базуються на Стандартах і рекомендаціях із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), Зальцбурзьких принципах, а також Стандартах зовнішнього оцінювання якості освітньо-наукових програм за межами Франції Вищою радою з питань оцінювання науково-дослідницької роботи і вищої освіти Франції (HCERES).

Стандарти розроблені для оцінювання освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти (далі – ОНП), які реалізуються на третьому рівні вищої освіти, та 8-му рівню Національної рамки кваліфікацій України.

Стандарти оцінювання якості ОНП розподілено за чотирима напрямками оцінювання:

1. Позиціонування освітньо-наукових програм.
2. Організація та управління освітньо-науковими програмами.
3. Наукове керівництво та підготовка здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії».
4. Працевлаштування докторів філософії, як такими, які відображають найважливіші сфери оцінювання міри забезпечення якості ОНП.

Стандарти оцінювання деталізовано у множині критеріїв, за якими потрібно проводити самооцінювання, зовнішнє оцінювання та акредитацію ОНП.

1. Позичіонування освітньо-наукової програми

Стандарт 1-1: Зміст та цілі освітньо-наукової програми чітко визначені

- ✓ Освітньо-наукова програма відповідає науковій політиці закладу вищої освіти (далі – ЗВО).
- ✓ Зміст освітньо-наукової програми відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності.
- ✓ Цільова аудиторія освітньо-наукової програми чітко визначена.
- ✓ ОНП має чітко сформульовані цілі, очевидні для усіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів).

Стандарт 1-2: Позичіонування освітньо-наукової програми в освітньому середовищі

- ✓ ОНП відповідає стратегії закладу вищої освіти.
- ✓ ОНП сприяє розвитку потенціалу закладу вищої освіти.
- ✓ Зовнішні науково-дослідницькі установи, науковий потенціал та дослідницькі інтереси яких відповідають ОНП, залучені до її реалізації.
- ✓ Структурні наукові та науково-дослідні підрозділи ЗВО залучені до реалізації ОНП (залучення абітурієнтів на навчання за ОНП, моніторинг результатів навчання та задоволеності здобувачів вищої освіти і випускників, впровадження результатів / популяризації ОНП тощо).
- ✓ ОНП співпрацює з соціально-економічним та соціально-культурним середовищем, що позитивно відображається на підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та їх інтеграції до ринку праці.
- ✓ Налагоджено міжнародні зв'язки з іноземними установами та / або дослідницькими підрозділами / центрами. ОНП має чітку політику інтернаціоналізації, що забезпечує можливості для інтеграції здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» в міжнародну академічну спільноту, зокрема через закордонні стажування, виступи на міжнародних конференціях, публікації за кордоном, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.
- ✓ До розроблення ОНП залучаються стейкхолдери. У разі необхідності, укладаються партнерські угоди (між ЗВО, з місцевими органами влади чи міжнародні угоди) для забезпечення довгострокової фінансової стабільності та майбутнього розвитку ОНП.

2. Організація та управління освітньо-науковою програмою

Стандарт 2-1: Забезпечено ефективну організацію та управління освітньо-науковою програмою

✓ У ЗВО сформовано чітку та узгоджену структуру управління ОНП, яка містить адміністративну, наукову та освітню складові. Повноваження представників кожної складової чітко визначені та доведені до відома усіх стейкхолдерів.

✓ Управління освітньо-науковою програмою здійснюється на різних рівнях, відповідно до змісту та цілей ОНП. Представники здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня залучені до управління програмою.

✓ затверджено, оприлюднено та забезпечено дотримання чітких правил та процедур, які визначають права та обов'язки всіх учасників реалізації ОНП.

✓ Реалізація ОНП забезпечена достатніми фінансовими, матеріально-технічними та людськими ресурсами, що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та результатів навчання.

✓ Реалізація ОНП забезпечена ефективними та сучасними засобами внутрішньої та зовнішньої комунікації. Здобувачі вищої освіти ступеня «доктор філософії» мають вільний та оперативний доступ до інформації про наявні наукові та освітні заходи, до внутрішніх положень, які регламентують реалізацію ОНП.

✓ Заклад вищої освіти має визначені політику та процедури внутрішнього забезпечення якості, що послідовно дотримуються реалізації ОНП. Визначені та системно використовуються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм, що передбачають залучення та отримання зворотного зв'язку від стейкхолдерів. Проводяться регулярні опитування здобувачів вищої освіти, наукових керівників, випускників та роботодавців з метою удосконалення ОНП.

Стандарт 2-2: Існує чітка політика щодо фінансування та залучення на навчання здобувачів вищої освіти ступеня « доктор філософії»

✓ Правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

✓ Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами.

✓ Заклад вищої освіти забезпечує доступ здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності у межах освітньо-наукової програми.

✓ Освітньо-наукова програма базується на принципі прозорості політики фінансування дисертаційних досліджень, яка відповідає цілям та науковій політиці закладу вищої освіти.

3. Наукове керівництво та навчання здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії»

Стандарт 3-1: Заклад вищої освіти забезпечує наукове керівництво та контроль за підготовкою здобувачів вищої освіти

✓ Затверджено, оприлюднено та забезпечено дотримання чітких правил та процедур підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії».

✓ Затверджено, оприлюднено та забезпечено дотримання чітких правил та процедур, які визначають вимоги до наукового керівника, його права та обов'язки.

✓ Взаємні зобов'язання здобувачів вищої освіти, наукових керівників та ЗВО чітко визначені та закріплені у договірній формі.

✓ Затверджено, оприлюднено та забезпечено дотримання чітких правил та процедур, які визначають етапи та форми регулярного контролю виконання індивідуального плану здобувача вищої освіти ступеня «доктор філософії» (наукові публікації, результати наукових досліджень, виконання освітньої складової навчального плану тощо).

✓ Затверджено, оприлюднено та забезпечено дотримання чітких правил та процедур забезпечення академічної доброчесності, які унеможливають шахрайство, плагіат та корупцію (прийнято та дотримується кодекс етики здобувача вищої освіти ступеня «доктор філософії», здійснюється перевірка результатів наукових досліджень на дотримання академічної доброчесності та ін.).

✓ Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з різними формами дискримінації, переслідування, сексуальних домагань тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньо-наукової програми.

Стандарт 3-2: Освітній компонент ОНП є студентоцентрованим

✓ ОНП забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти ступеня «доктор філософії» загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям ОНП.

✓ Не менше 25% освітньої компоненти ОНП є варіативною. Забезпечено ефективну систему формування варіативної компоненти ОНП.

✓ Заклад вищої освіти залучає професіоналів-практиків, галузевих експертів, представників роботодавців до організації та реалізації освітнього та наукового процесу.

✓ Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення очікуваних результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньо-наукової програми загалом, а також оприлюднюються заздалегідь.

✓ Заклад вищої освіти забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Стандарт 3-3: Порядок підготовки та захисту дисертаційного дослідження чітко визначений

✓ У закладі вищої освіти встановлені чіткі і зрозумілі правила щодо тривалості ОНП для всіх категорій здобувачів, а також надання академічної відпустки, відпустки по догляду за дитиною, відпустки, пов'язаної з пологами, відпустки по хворобі та ін.

✓ Існують чіткі критерії допуску до захисту дисертаційного дослідження (наукова новизна та практична значущість, апробація результатів наукових досліджень, підтвердження результатів навчання та ін.), які доведені до відома здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» та наукових керівників.

✓ Правила захисту дисертаційного дослідження (склад вченої ради та вимоги до її членів, повідомлення про захист, подання рукопису тощо) чітко визначені та доведені до відома здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» та наукових керівників.

4. Працевлаштування докторів філософії

Стандарт 4-1: Існують механізми для сприяння працевлаштуванню докторів філософії

✓ ЗВО забезпечує популяризацію ОНП серед місцевих, національних та міжнародних партнерів у приватному та державному секторах економіки.

✓ Здобувачі вищої освіти ступеня «доктор філософії» володіють інформацією щодо вимог працедавців та наявних вакансій.

✓ Для оцінювання набутих компетентностей використовуються відповідні інструменти. Чітко визначена роль кожного освітнього компонента у досягненні програмних результатів навчання.

Стандарт 4-2: ЗВО здійснює ефективний моніторинг працевлаштування докторів філософії

✓ ЗВО запроваджено ефективну систему моніторингу кар'єри випускників освітньо-наукової програми.

✓ Система моніторингу передбачає акумулювання інформації щодо займаних випускниками посад та їх кар'єрного зростання.

✓ За сприяння ЗВО створено асоціацію або мережу випускників ОНП.

Стандарт 4-3: ЗВО здійснює аналіз результатів моніторингу працевлаштування докторів філософії та використовує його для удосконалення ОНП

✓ Керівництво ОНП аналізує результати моніторингу працевлаштування докторів філософії та забезпечує доступ до них усіх стейкхолдерів.

✓ Результати моніторингу працевлаштування докторів філософії використовуються для розвитку та вдосконалення ОНП (погодження тематики наукових досліджень, залучення абітурієнтів на навчання на ОНП, запровадження додаткових освітніх курсів та наукових заходів тощо).

Розділ 4

КОНЦЕПЦІЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»

Загальні положення

Концепція внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» (далі – Концепція) є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (Системи управління якістю Київського національного торговельно-економічного університету).

Концепцію розроблено з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інструкцій МОН України, стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (*Standards and Guideline sfor Quality Assurance in the European Higher Education Are*, ДСТУ ISO 9001:2015), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та інших нормативно-правових актів.

Концепція покликана слугувати основою для оцінки якості та вдосконалення підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» в Київському національному торговельно-економічному університеті (далі – КНТЕУ, Університет).

Внутрішнє забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» полягає в тому, що:

1. Освітньо-наукові програми підтримуються внутрішніми механізмами контролю якості, які забезпечують дотримання офіційно прийнятих внутрішніх, а також зовнішніх стандартів якості / інструкцій та правил.

2. Освітньо-наукові програми підлягають періодичному перегляду, що дозволяє оновлювати та вдосконалювати їх.

Концепцію створено для моніторингу, оцінки та підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» (наукових досліджень, освітнього процесу, ефективності та справедливості остаточної оцінки).

1. Організаційні заходи

1.1. Організаційна структура підготовки докторів філософії складається з наукових, науково-педагогічних та адміністративних працівників, які успішно керують та координують її діяльність (додаток).

1.2. Для забезпечення академічної дисципліни здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» існують правила, які є зрозумілими та доступними для них, їх наукових керівників, гарантів програм, науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес, завідувачів кафедр.

1.3. Умови, права та обов'язки Університету і здобувача, відповідальність сторін та вирішення спорів чітко визначені у договорі про підготовку здобувача вищої освіти ступеня «доктор філософії».

1.4. Прозорість очікувань та обов'язків учасників освітньо-наукового процесу висвітлено у Довіднику здобувача вищої освіти ступеня «доктор філософії».

1.5. Для аспірантів та їх керівників існують чітко визначені процедури, які документально оформлені у вигляді опублікованих Стандартів вищої освіти КНТЕУ та Положень і публічно представлені на офіційному сайті КНТЕУ.

1.6. Освітній процес в аспірантурі розпочинається із зустрічі ректора, проректора з наукової роботи, деканів, завідувачів кафедр, гарантів програм, наукових керівників, співробітників відділу аспірантури і докторантури зі здобувачами вищої освіти ступеня «доктор філософії». На зустрічі обговорюються питання: загальних умов навчання в аспірантурі, проведення наукових досліджень; права і обов'язки учасників освітньо-наукового процесу; моніторинг виконання та процедури розгляду дисертаційних робіт; створення об'єктів інтелектуальної власності та їх захист; визначення неправомірних результатів дослідження; дотримання академічної доброчесності та недопущення плагіату; нормативні документи, які регулюють підготовку здобувачів.

1.7. Університет відслідковує кар'єрне зростання випускників аспірантури через Центр розвитку кар'єри.

1.8. Університет запроваджує і сприяє незалежним та офіційним процедурам розгляду скарг та апеляцій, які є чесними, зрозумілими для всіх учасників освітньо-наукового процесу.

2. Дослідницьке середовище

2.1. Дослідницька інфраструктура КНТЕУ має сучасне технічне та програмне забезпечення, у тому числі спеціалізоване, вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, бібліотек, інформаційних фондів КНТЕУ. В університеті функціонують Науково-дослідний фінансовий інститут, бізнес-інкубатор, Центр трансферу технологій, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, лабораторія

дистанційного навчання, спеціалізовані лабораторії, які забезпечують належне проведення наукових досліджень та якісне надання освітніх послуг.

2.2. Наукове керівництво аспірантами та забезпечення освітнього процесу здійснюють висококваліфіковані наукові та науково-педагогічні працівники.

2.3. Завідувачі кафедр, наукові керівники, керівники груп забезпечення (гаранти) освітньо-наукових програм (спеціальностей) та відділ аспірантури і докторантури здійснюють постійний моніторинг успішності аспірантів, якості надання освітньо-наукових послуг та виконання індивідуальних планів (індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи) аспірантами.

2.4. В університеті створено необхідні умови для розвитку особистих і професійних навичок.

2.5. Усі учасники освітньо-наукового процесу дотримуються Етичного кодексу здобувача вищої освіти КНТЕУ.

3. Політика прийому та критерії

3.1. Правилами прийому до аспірантури та докторантури, які розробляються щорічно Приймальною комісією КНТЕУ відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України, чітко визначено порядок конкурсного відбору та процедуру допуску до вступних екзаменів.

3.2. Прийом на навчання здійснюється в межах ліцензованого обсягу за спеціальностями відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266.

3.3. До вступних випробувань на конкурсній основі допускаються особи, які здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста та вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому.

3.4. При рівності набраних балів на вступних випробуваннях перевага надається здобувачу, який має наявні наукові результати, публікації у наукових виданнях з обраної спеціальності.

3.5. Процедура відбору до аспірантури є відкритою, прозорою, рішення щодо зарахування є колегіальним і оприлюднюється на вебсайті Університету, як правило, в день прийняття, але не пізніше дня, наступного після прийняття.

3.6. До роботи предметних комісій залучаються науково-педагогічні працівники, які є фахівцями з цієї предметної спеціалізації, мають вагомий напрацювання за певним напрямом наукового дослідження.

3.7. Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою КНТЕУ рішення про визнання його диплома.

4. Освітньо-наукова програма

4.1. В Університеті розроблено та отримано ліцензії на 15 освітньо-наукових програм, що визначають систему освітніх компонентів у межах спеціальності, вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня «доктор філософії».

4.2. Мета освітньо-наукової програми – забезпечити особу, яка навчається, поглибленими знаннями, уміннями, навичками та іншими компетентностями, достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

4.3. Освітньо-наукова програма включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікації: здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; набуття універсальних навичок дослідника; здобуття мовних компетентностей.

Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

4.4. Освітньо-наукова програма відповідає вимогам Стандарту вищої освіти КНТЕУ третього (освітньо-наукового) рівня щодо обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; переліку компетентностей, якими повинен володіти здобувач; нормативного змісту підготовки здобувачів, сформульованого у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

4.5. Здобувач має можливість вибирати навчальні дисципліни в межах, передбачених освітньою складовою відповідної освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

4.6. Освітня складова передбачає поєднання самостійного навчання з обов'язковим відвідуванням лекційних, практичних, лабораторних занять, наукових семінарів. Наукові дослідження проводяться під керівництвом висококваліфікованого фахівця, який має ступінь доктора наук (як виняток – доктора філософії).

4.7. Здійснюється постійна підтримка аспіранта з метою якісного і вчасного проведення наукового дослідження шляхом систематичного планування його роботи, включаючи планові консультації з науковим керівником; підвищення кваліфікації; тренінги, семінари; участь у виконанні науково-дослідних робіт тощо.

4.8. В Університеті здійснюється підтримка аспірантів щодо участі їх у конкурсах на отримання грантів та стипендій на проведення наукових досліджень, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, міжнародними та національними державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

4.10. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм КНТЕУ, формуються як у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та іншими стейкхолдерами, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

4.11. Оновлені освітньо-наукові програми є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти системи управління якістю КНТЕУ, включаються до Інформаційних пакетів ЄКТС, які щорічно оприлюднюються на офіційному сайті КНТЕУ.

5. Керівництво науковою роботою здобувача

5.1. Науковий керівник, який призначається з поміж наукових або науково-педагогічних працівників зі ступенем вищої освіти «доктор наук» (як виняток – «доктор філософії») здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

5.2. Рішенням вченої ради КНТЕУ аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

5.3. Дозвіл докторам філософії здійснювати наукове керівництво здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні надає вчена рада Університету за пропозиціями від вчених рад факультетів. Критеріями для надання наукового керівництва є керування або участь у науково-дослідній роботі; наукові праці (не менше десяти), опубліковані після захисту дисертації у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше трьох публікацій у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, та інші.

5.4. Вчена рада Університету на підставі заяви аспіранта, рішень кафедри та вченої ради факультету може прийняти рішення про зміну наукового керівника як виняток.

6. Порядок моніторингу результатів навчання здобувача

6.1. Загальне керівництво та моніторинг результатів навчання аспірантів здійснює призначений в установленому порядку гарант освітньо-наукової програми, який є доступним для спілкування з аспірантами і забезпечення зворотного зв'язку з ними.

6.2. Двічі на рік проводиться обговорення успішності та результатів виконання здобувачами індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи на засіданнях кафедр та вчених радах факультетів. За результатами розгляду приймається рішення щодо подальшого навчання здобувача в аспірантурі.

6.3. Процедура моніторингу результатів виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи здобувача із залученням наукового керівника, завідувача кафедри, рецензентів від кафедри закріплена у Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному торговельно-економічному університеті, затвердженому вченою радою Університету від 28 квітня 2016 р. (протокол № 10) та Положенні про оцінювання результатів навчання студентів та аспірантів, затвердженому вченою радою Університету від 26 квітня 2018 р. (протокол № 9), які публічно представлені на офіційному сайті КНТЕУ. Результати обговорення на засіданні кафедри та вченій раді факультету оформлюються відповідними протоколами, які зберігаються в особовій справі здобувача у відділі аспірантури і докторантури.

6.4. Здобувач надає дисертаційну роботу на розгляд завідувача кафедри та рецензентів після її завершення (або запланованого етапу виконання) та з дозволу наукового керівника.

6.5. Процедура розгляду спірних питань, пов'язаних з виконанням наукового дослідження аспірантом, моніторингу його результатів, нагляду за його виконанням визначена в ДП 8.7-01 КНТЕУ «Контроль невідповідностей» та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти КНТЕУ, затвердженим вченою радою Університету від 28 січня 2018 р. (протокол № 6). Аспірант може оскаржити формальне рішення в установленому порядку.

7. Остаточна оцінка

7.1. Результатом навчання в аспірантурі є написання дисертаційної роботи, яка є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку. Якість написання дисертаційної роботи, дотримання академічної доброчесності є основою для присудження ступеня вищої освіти доктора філософії.

7.2. Дисертаційна робота повинна бути оформлена згідно з Наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 № 40.

7.3. Процедура і терміни попереднього розгляду дисертації на кафедрі та міжкафедральному семінарі, захисту в спеціалізованій вченій раді чітко визначені в Положенні про порядок атестації аспірантів та докторантів у КНТЕУ, затвердженому вченою радою Університету від 21 червня 2018 р., протокол № 10.

7.4. До експертизи та обговорення дисертаційної роботи на засіданні кафедри залучаються висококваліфіковані працівники кафедри – кандидати (доктори філософії) та доктори наук, у разі потреби до числа рецензентів можуть бути залучені фахівці інших кафедр КНТЕУ. Процедура відбору, затвердження та призначення рецензентів чітко визначена в Положенні про порядок атестації аспірантів та докторантів у КНТЕУ.

7.5. Результатом обговорення дисертації на засіданні кафедри є висновок про ступінь її відповідності вимогам та рівень готовності до розгляду на міжкафедральному семінарі. Результати обговорення дисертації оформлюються витягом з протоколу засідання кафедри.

7.6. Рецензентами на міжкафедральний семінар призначаються висококваліфіковані фахівці – професори, доктори наук, доценти, кандидати наук (доктори філософії), які мають досвід виконання науково-дослідних робіт з кафедр відповідного наукового профілю, члени спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій. Метою проведення міжкафедрального семінару є прийняття висновку щодо актуальності, наукової новизни і практичної цінності дисертації порівняно з наявними досягненнями вітчизняної та світової науки.

7.7. За результатами проведення міжкафедрального семінару ухвалюється висновок і оформлюється витяг з протоколу засідання міжкафедрального семінару. Загальний позитивний висновок за результатами міжкафедрального семінару є підставою для подання роботи до спеціалізованої вченої ради.

7.8. Ступінь вищої освіти «доктор філософії» присуджується за результатами публічного захисту дисертаційної роботи з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачем рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Захист здійснюється відкрито і гласно у постійно діючій або разовій спеціалізованій вченій раді КНТЕУ або іншого закладу вищої освіти чи наукової установи. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

7.9. До захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем самостійно. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) фактів порушення академічної доброчесності є підставою для відмови у присудженні відповідного ступеня вищої освіти.

7.10. Здобувач може оскаржити результати експертизи та формальне рішення в установленому порядку.

Розділ 5

КОНЦЕПЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ PhD ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

1. Політика забезпечення якості

1.1. Політика забезпечення якості формується на основі стратегії розвитку університету та відповідає місії, меті та завданням університету.

1.2. Місія ХНЕУ – формування творчої, всебічно розвинутої особистості, професіонала для наукової та практичної роботи у сфері суспільно-економічної діяльності з метою підвищення рівня та якості життя людей і прогресивного розвитку суспільства.

1.3. Стратегічною метою університету є підвищення якості підготовки фахівців до рівня, що забезпечить їм можливість зайняти гідне місце в суспільстві і успішно працювати за спеціальністю для розвитку суспільства, що ґрунтується на глобальній економіці знань.

1.4. Концепція забезпечення якості (далі – ЗЯ) PhD програм у Харківському національному економічному університеті (далі – ХНЕУ) базується на принципах забезпечення якості Європейського простору вищої освіти та враховує:

- національне законодавство та вимоги до ліцензування (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», накази Міністерства освіти і науки України (далі – МОНУ), Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (далі – ESG), постанова Кабінету Міністрів України про умови ліцензування надання освітньої діяльності навчальними закладами та інші нормативні положення);
- стандарти та керівні принципи Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти;
- положення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ХНЕУ;
- результати навчання, які ґрунтуються на здатності створювати нові знання за допомогою досліджень, формуванні навичок дослідника, а також професійних навичок, необхідних для розвитку кар'єри випускника програми, продукування та поширення наукових знань, соціальної обізнаності про взаємозв'язок між розвитком знань та їх впливом на суспільство;
- інтереси основних стейкхолдерів щодо змісту та якості PhD програм;
- дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.

2. Розробка та затвердження PhD програм

2.1. Підготовка в аспірантурі здійснюється відповідно до законодавства України та Зальцбурзьких принципів, які характеризують роль PhD програм у рамках Болонського процесу.

2.2. PhD програми розробляються відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Європейської рамки кваліфікацій.

2.3. PhD програми описують цілі, результати навчання та методи оцінювання результатів навчання.

2.4. Для розробки PhD програми формуються робочі групи, до складу яких входять провідні професори університету, роботодавці та аспіранти.

PhD програми обговорюються на засіданнях робочих груп і затверджуються вченою радою університету.

2.5. Навчальні плани PhD програм складаються з 40 ЄКТС і відрізняються дисциплінами, що забезпечують професійні компетентності, узгоджуються з роботодавцями, затверджуються вченою радою університету та вводяться в дію наказом ректора.

2.6. Вчена рада університету щорічно затверджує PhD програми та їх складові.

2.7. PhD програма за кожною спеціальністю містить 3 цикли дисциплін: цикл загальних дисциплін (обов'язковий для аспірантів всіх спеціальностей), цикл професійних дисциплін (обов'язковий для аспірантів з обраної спеціальності) і цикл професійних дисциплін за вибором здобувача (мінімум 25% ЄКТС).

2.8. Підготовка в аспірантурі триває чотири роки. Упродовж перших 1,5 року підготовки аспіранти здійснюють поглиблене вивчення навчальних дисциплін, включаючи 4 дисципліни, які забезпечують:

- оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору тощо (5 ЄКТС);
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами тощо (6 ЄКТС);
- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6 ЄКТС).

2.9. Кожна PhD програма забезпечується комплексом компонентів електронного навчання.

2.10. Затвердження теми дисертації на здобуття ступеня доктора філософії складається з таких частин:

- затвердження теми дисертаційної роботи на засіданні кафедри, де працює науковий керівник і за якою закріплюється сам аспірант на період підготовки в аспірантурі;
- затвердження теми дисертаційної роботи на Комісії із затвердження тем дисертацій;
- остаточне затвердження теми дисертаційної роботи на вченій раді університету шляхом відкритого обговорення та голосування.

2.11. Результати наукових досліджень повинні бути опубліковані в наукових журналах, а також оприлюднені під час наукових конференцій.

2.12. Структура та зміст дисертації на здобуття ступеня доктора філософії відповідають нормативним документам.

3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

3.1. Аспіранти беруть активну участь у розробці PhD програм та процедурах забезпечення якості освіти в університеті.

3.2. Для аспірантів передбачено можливість індивідуального планування навчальної траєкторії. Це забезпечується системою організації освітнього процесу та персональними освітніми системами як складовою управління самостійною роботою аспірантів.

3.3. Участь університету в міжнародних програмах академічної мобільності сприяє академічній мобільності аспірантів.

3.4. Аспіранти мають доступ до всіх нормативних інституціональних документів, які розміщені та постійно оновлюються на сайті університету.

3.5. Основними підходами до викладання та навчання аспірантів є:

- використання різних форм проведення аудиторних занять;
- самостійна робота над виконанням індивідуальних науково-дослідних завдань за тематикою дисертації;
- індивідуальні консультації викладачів університету, інших профільних вищих навчальних закладів, співробітників наукових установ за темою дисертації;
- участь аспірантів у семінарах, тренінгах, круглих столах, які проводяться провідними вченими, зокрема закордонними фахівцями;
- залучення до консультування аспірантів представників бізнесу;
- інформування щодо участі аспірантів у конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів, міжнародних та всеукраїнських конференціях;
- активна робота аспірантів у складі проектних команд, при виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем, участь в оформленні патентів та авторських свідоцтв.

3.6. Аспіранти залучаються до оцінювання якості окремих дисциплін та PhD програми через анонімне опитування та участь у робочій групі.

4 Зарахування, досягнення, визнання та атестація (сертифікація) аспірантів

4.1. Зарахування аспірантів здійснюється приймальною комісією університету.

4.2. До навчання в аспірантурі допускаються особи, що мають ступінь магістра або спеціаліста.

4.3. Правила прийому до аспірантури університету, що встановлюються щорічно, визначають необхідні документи та дати вступних екзаменів.

4.4. Вступні екзамени містять:

- екзамен за фахом; екзаменаційна комісія за спеціальністю формується із співробітників університету, що мають науковий ступінь з відповідної спеціальності; проводиться у письмовій формі.
- вступний екзамен з іноземної мови (англійської, німецької, французької на рівні B2 загальноєвропейської бази знань мов); здобувачі, що мають сертифікати TOEFL, IELTS або BEC, звільняються від вступного екзамену.

4.5. Рейтинг вступника та попередні наукові результати враховуються приймальною комісією університету при зарахуванні до аспірантури.

4.6. Вступники, яких не зараховано, можуть повторно скласти вступні екзамени наступного навчального року.

4.7. Аспіранти зобов'язані своєчасно та ефективно виконувати всі заходи в рамках індивідуальної програми/плану навчання та досліджень.

4.8. Навчання за PhD програмою проводиться за очною і заочною формами.

4.9. Навчальний та дослідницький план аспіранта охоплює 8 семестрів (2 семестри на один навчальний рік), кожен з яких складається з двох частин: індивідуального дослідницького плану та індивідуального навчального плану, розробленого на основі навчальної частини PhD програми, що відповідає обраній спеціальності.

4.10. Протягом 1–3 навчальних років аспіранти можуть вивчати факультативні дисципліни, затверджені керівником (максимум 10 ЄКТС за семестр).

4.11. ЄКТС визнаються за правом на академічну мобільність.

4.12. Індивідуальний навчальний та дослідницький план аспіранта очної форми навчання містить мінімальну обов'язкову 50-годинну педагогічну практику, яка може мати місце упродовж 1–4 років навчання.

4.13. Індивідуальний дослідницький план передбачає підготовку дисертації під керівництвом одного або декількох наукових керівників.

4.14. Оцінювання результатів навчання здійснюється у формі заліку або екзамену.

4.15. Оцінювання проміжних дослідницьких результатів, отриманих аспірантами, проводиться у формі презентації результатів дослідження та їх обговорення на засіданні кафедри кожні півроку.

4.16. Підсумкова / державна атестація аспірантів проводиться спеціалізованою вченою радою для захисту дисертацій.

4.17. Виявлення спеціалізованою вченою радою порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлено основні наукові результати дисертації, є підставою для **відмови у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного захисту поданої дисертації.**

5. Викладацький персонал

5.1. Науковий керівник призначається вченою радою університету з числа провідних наукових і науково-педагогічних працівників.

5.2. Якщо аспірант обирає міждисциплінарну тему дисертації, вчена рада університету може призначити йому двох наукових керівників з відповідних галузей.

5.3. Вчена рада університету проводить щорічний огляд ефективності роботи наукових керівників.

5.4. Аспіранту може бути призначений інший науковий керівник у разі зміни напряму дослідження, звільнення раніше призначеного наукового керівника та з інших поважних причин.

6. Моніторинг та вдосконалення PhD програм

6.1. Вчена рада університету щорічно затверджує план проведення моніторингу та самооцінювання PhD програм з метою перевірки ефективності управління PhD програмою шляхом зіставлення встановлених цілей з отриманими результатами, а також виявлення причин будь-яких незадовільних результатів і планування відповідних поліпшень.

6.2. Планування діяльності з моніторингу PhD програм включає перегляд:

- змісту PhD програми на її відповідність сучасним науковим досягненням та попиту ринку праці у відповідній галузі дослідження;
- кількості та розподілу навчальних годин між різними освітніми та науковими компонентами;
- методик та рекомендацій щодо використання засобів підтримки освітньої та наукової діяльності здобувачів, наданих університетом.
- результатів навчання здобувачів,
- рівня задоволеності здобувачів якістю освітньо-наукового процесу/послуг.

6.3. Структурні підрозділи університету збирають та аналізують інформацію щодо реалізації PhD програм (відгуки аспірантів і випускників, чисельність зарахованих аспірантів, кількість кредитів, отриманих аспірантами за даний період, кількість аспірантів, які завершили навчання / захистилися вчасно, інформація щодо працевлаштування відпускників за спеціальністю тощо).

6.4. Оновлені PhD програми затверджуються вченою радою університету і вводяться в дію наказом ректора.

6.5. Навчальні плани PhD програм щорічно розміщуються на вебсайті університету.

Розділ 6

ПОЛОЖЕННЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРО РОЗРОБЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ КНТЕУ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення

1.1. Положення про розроблення та реалізацію освітньо-наукових програм КНТЕУ (далі – Положення) є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освітньо-наукової діяльності та якості вищої освіти (Системи управління якістю Київського національного торговельно-економічного університету).

1.2. Положення розроблено з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інструкцій МОН України, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*), ДСТУ ISO 9001:2015, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та інших нормативно-правових актів.

1.3. Положення регулює порядок розроблення, реалізації та моніторингу освітньо-наукових програм КНТЕУ.

1.4. Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) – система освітніх і наукових компонентів на третьому рівні вищої освіти у межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії.

Освітньо-наукова програма повинна включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікації: здобуття глибоких знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; набуття універсальних навичок дослідника; здобуття мовних компетентностей.

Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

1.5. Освітньо-наукова програма відповідає вимогам стандарту вищої освіти щодо:

– обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

- переліку компетентностей, якими повинен володіти здобувач;
- нормативного змісту підготовки здобувачів, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

1.6. Освітньо-наукова програма може бути розроблена та реалізована КНТЕУ в межах ліцензованої спеціальності.

1.7. Назва освітньо-наукової програми відповідає назві спеціальності (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 06 листопада 2015 року № 1151).

1.8. Обов'язковим є забезпечення можливості вибору аспірантом навчальних дисциплін у межах, передбачених освітньою складовою відповідної освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше ніж 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

2. Порядок розроблення та запровадження освітніх програм

2.1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури за поданням завідувача (-ів) кафедр складає проект розпорядження щодо формування груп забезпечення спеціальності (далі – група забезпечення) з розроблення освітньо-наукових програм, у додатку, до якого наводить склад групи, і подає його на затвердження в установленому порядку.

Група забезпечення формується відповідно до п.26 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187. До складу групи включаються провідні науково-педагогічні працівники КНТЕУ, представники підприємницького середовища / органів державної влади / громадських організацій, аспіранти.

Керівником групи забезпечення спеціальності (гарантом освітньо-наукової програми) призначається доктор наук, який має не менше однієї статті у періодичному виданні, яке включене до однієї з наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection (вимога щодо публікацій вводиться в дію через три роки після набрання чинності Постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347 «Про

внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187»), а також має належним чином підтверджений досвід міжнародної діяльності за фахом (публікації у іноземних виданнях та / або участь у міжнародних конференціях та / або стажування за кордоном, інше). Керівник групи забезпечення (гарант освітньо-наукової програми) у своїй діяльності керується вимогами Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії у Київському національному торговельно-економічному університеті та несе відповідальність за якість освітньо-наукової програми.

Робоча група:

- 2.1.1. Проводить моніторинг, аналізує ситуацію на ринку праці, вивчає аналогічні ОНП у закладах вищої освіти України та за кордоном.
- 2.1.2. Досліджує існуючу та прогнозує ситуацію в контексті законодавчих та інституційних реформ.
- 2.1.3. Вивчає та аналізує дані приймальної комісії щодо кон'юнктури прийому вступників не менше, ніж за останні 5 років.
- 2.1.4. Вивчає та аналізує кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
- 2.1.5. Визначає кінцеві результати навчання.
- 2.1.6. Розробляє проект ОНП відповідно до затвердженого Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в КНТЕУ (постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2015 № 266) та презентує його у доступній формі зацікавленим фахівцям для погодження і підтримки щодо доцільності введення відповідної ОНП.
- 2.1.7. Вносить у разі необхідності корективи до проекту та складає освітньо-наукову програму за встановленою формою.

2.2. Група забезпечення спеціальності розробляє обґрунтування проекту ОНП, структурно-логічну схему викладання дисциплін, та представляє його на засіданні вченої ради КНТЕУ. На засідання запрошуються усі зацікавлені особи, у тому числі члени групи.

2.3. За умови ухвалення вченою радою проекту ОНП, розробляється проект навчального плану, відбувається його затвердження вченою радою КНТЕУ у встановленому порядку призначення керівника групи забезпечення спеціальності (гаранта освітньо-наукової програми) та включення у правила прийому до КНТЕУ. Проводиться актуалізація відповідних документів.

2.4. Навчання проводиться в межах ліцензійного обсягу, виділеного на спеціальність.

3. Порядок моніторингу та удосконалення освітньо-наукових програм

3.1. Освітньо-наукові програми регулярно переглядаються і удосконалюються для забезпечення їх відповідності вимогам.

3.2. Моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм КНТЕУ проводиться з метою забезпечення відповідності встановленим цілям діяльності, а також потребам аспірантів, суспільства загалом. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат удосконалення, інформуються всі зацікавлені сторони.

3.3. Регулярний моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм КНТЕУ організовує керівник групи забезпечення із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для аспірантів.

3.4. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм КНТЕУ формуються як у результаті зворотнього зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та іншими стейкхолдерами, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

3.5. Моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм КНТЕУ включають визначення:

- змісту ОНП за результатами останніх досліджень у відповідній галузі знань з метою забезпечення їх відповідності сучасним вимогам;
- змін потреб суспільства;
- очікувань, потреб та ступеня задоволення аспірантів стосовно ОНП.

3.6. Оновлені освітньо-наукові програми узгоджуються і затверджуються вченою радою КНТЕУ та вводяться в дію наказом КНТЕУ.

3.7. Оновлені освітньо-наукові програми є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти системи управління якістю КНТЕУ, включаються до Інформаційних пакетів ЄКТС, які щорічно оприлюднюються на офіційному сайті КНТЕУ.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Назва»

Третього рівня вищої освіти

за спеціальністю № Назва

галузі знань № Назва

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ КНТЕУ

Голова вченої ради

_____ /П.І.Б./

(протокол № __ від «__» _____ 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 20__ р.

Ректор _____ /П.І.Б./

(наказ № __ від «__» _____ 20__ р.)

Київ – 20__

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми

«Назва»

Погоджено:
Перший проректор з науково-педагогічної роботи

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Проректор з наукової роботи

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Начальник навчального відділу

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Керівник групи забезпечення спеціальності

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених КНТЕУ

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Зовнішній стейкхолдер

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

Погоджено:
Зовнішній стейкхолдер

_____ П.І.Б.

«__» _____ 20__ р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (відповідно до затвердженого наказу КНТЕУ) у складі:

1. ...
2. ...
3. ...
- ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

- 1.
- 2.
- 3.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності № «Назва»

1. Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Київський національний торговельно-економічний університет
Ступінь вищої освіти мовою оригіналу	Доктор філософії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОНП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - номер сертифіката про акредитацію; - період акредитації
Цикл/рівень	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. Приклад: Наявність ступеня магістра
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньо-наукової програми	Вказується термін дії освітньо-наукової програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	Вказується адреса сторінки даної освітньо-наукової програми в Інформаційному пакеті закладу вищої освіти.
2. Мета освітньо-наукової програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному – двох реченнях)	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	
Орієнтація освітньо-наукової програми	Відповідно до МСКО освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати освітньо-наукову орієнтацію.
Основний фокус освітньо-наукової програми	
Особливості програми	Можуть вказуватися узгодженість даної ОНП із програмами інших країн та інше.

4. Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП).
Подальше навчання	Вказують навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі.
Оцінювання	
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньо-наукової програми.
Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної освітньо-наукової програми вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy, стандарти QAA тощо)
7. Програмні результати навчання	
	<p>Виділяються:</p> <ul style="list-style-type: none"> – програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15–20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями); – програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти (як правило, не більше 5). <p>Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах.</p> <p>Якщо заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою: Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Формування суджень.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання аспіранта тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОНП в контексті навчання іноземних громадян.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 1.			
ОК 2.			
ОК 3.			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти ОНП			
ВБ 1.1.			
ВБ 1.2.			
ВБ 1.3.			
....			
Загальний обсяг вибірових компонент:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньо-наукової програми рекомендується представляти у вигляді графа.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випусник на основі її успішного проходження.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1.1	ВБ 1.2	...	ВБ m
ЗК 1			•	•				•
ЗК 2	•			•	•	•	•	•
ЗК 3	•	•				•		
...								
ФК 1	•		•		•		•	•
ФК 2	•	•		•	•	•	•	•
ФК 3	•	•		•	•	•	•	•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1	ВБ 2	...	ВБ m
ПРН 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2	•	•	•	•	•	•	•	•
...	•	•		•		•		•
ПРН к	•			•		•	•	•

